

הקדמה למורה

פרויקט **"פנים. יום. זיכרון."** הוא מיזם אומנותי שמנציח זיכרונות מחייהם של נופלים באמצעות סרטי אנימציה. רסיסי זיכרון, רגעים קטנים בחייהם של הנופלים, שחברים וקרובים של הנופלים בחרו לשתף, קמים לתחייה על המסך ומעניקים ליקיריהם נצח. בבסיס הפרויקט עומדת האמונה שהזיכרונות נושאים משמעות יותר מיום אחד בשנה.

בכל שנה אנו פונים ליוצרים צעירים בתחום האנימציה בבקשה להנציח רגעי מפגש וחסד בחיי הנופלים. היום הפרויקט מונה יותר מ-40 סרטים, ובכוונתנו לבסס מאגר זיכרונות וירטואלי ישראלי רחב ממדים. את כל הסרטים ומערכי השיעור, המתאימים למגוון שכבות גיל, אפשר למצוא באתר בית אבי חי, [בעמוד הפרויקט](#).

לקראת יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה, יצרנו מערכי שיעור חדשים העוסקים בזיכרון ומותאמים לכיתות ה'–י"ב, ואף למכונות קדם צבאיות; כל שכבת גיל על פי יכולותיה.

אנו מאמינים כי מערכי שיעור אלה, הכוללים צפייה בסרטים שונים ודיון מעמיק על משמעותו של הזיכרון בחיינו בהקשר של הסרטים שראינו, מאפשרים לנו להשפיע על עיצוב תודעת הזיכרון של תלמידינו.

אומנם מערכי השיעור הינם מותאמי גיל, ואולם אין אנו יודעים מהם הסיפורים המשפחתיים של התלמידים. אנו ממליצים לצפות מראש בסרטי מערך השיעור שבחרתם ולנקוט משנה זהירות שעה שאתם דנים בנושאים המורכבים שיום הזיכרון מזמן לדיון.

מערכי השיעור, המציעים מגוון תכנים והצעות לדיון, הם ארוכים יותר מזמן שיעור ממוצע. עליכם לבחור את התכנים המתאימים ביותר לכיתתכם, וכך להתאים את מהלך השיעור לזמן העומד לרשותכם.

אנו מאחלים לכם הצלחה רבה וימים טובים,

צוות הפרויקט.

לומדים וזוכרים

קול קרא, והלכתי - מערך שיעור בעקבות הסרט "גוני"

בשיעור זה נברר מה מניע אותנו לצאת לדרך, להירתם למשימה, למשהו גדול מאיתנו. נבחן את הדרכים השונות שבהן צועד אדם בחייו וכיצד הוא בוחר דווקא בדרך זו ולא אחרת.

חלק ראשון – פתיחה (10 דקות)

אפשרות ראשונה: תרגילי הליכה בחדר.

התלמידים יתהלכו בחדר לפי הוראות המורה. אפשר להשמיע להם מוזיקה שקטה ברקע. נבקש מהתלמידים להיות בקשב פנימי לעצמם ולנסות להבחין מה מעוררת בהם כל הליכה.

לכו לאט.

לכו מהר.

לכו כאילו מישהו רודף אחריכם.

לכו כאילו אתם מטיילים בטבע.

לכו הליכה חסרת מטרה.

לכו הליכה חדורת מטרה.

לכו בעצימת עיניים.

חקו הליכה של מישהו אחר.

נחזור למליאה ונשאל:

- * מה הרגשתם בזמן שהלכתם?
- * מה נדרש מכם בהליכות השונות?
- * איזו הליכה הייתה נוחה לכם במיוחד ואיזו הליכה הייתה לא-נוחה לכם במיוחד?

אפשרות שנייה: כתיבה בעקבות "קול קרא והלכתי".

כתבו על מה שגורם לכם לצאת לדרך כלשהי. האם אתם יוצאים לדרך בקלות או שזה דורש מכם מאמץ? אילו קולות (פנימיים או חיצוניים) בחייכם גרמו לכם לצאת לדרך?

נקיים סבב שיתוף: כל תלמיד ישתף משפט אחד שכתב.

הערה למורה: "קול קורא והלכתי" הוא שיר שכתבה חנה סנש בקיסריה, בדצמבר 1942. אפשר לחוש בשיר את הנחישות של סנש לצאת לשליחותה, ועם זאת, את העמידה על פרשת דרכים וההבנה כי היא משלמת מחיר דמים יקר. השיר מופיע בנספח א' ואפשר לקרוא אותו אחרי שיתופי התלמידים.

חלק שני - צפייה בסרט "גוני" וניתוחו (15 דקות)

1. צפייה ראשונה: נצפה בסרט "גוני". הסרט מתאר כמה אירועים בחייו של גוני הרניק, שנולד בירושלים ב-1956.

* הנחיה לפני הצפייה: סרט האנימציה לזכרו של גוני הרניק עושה שימוש באמצעי מבע קולנועיים רבים - זווית "צילום", צבעים, מעברים, מוזיקה ועוד - כדי להביע תחושות ולספר את הסיפור. שימו לב אליהם.

בצפייה ראשונה נתרשם מן הסרט ונבחן אילו רגשות ותחושות הוא מעורר בנו.

2. צפייה שנייה:

* נצפה שוב בסרט, והפעם נחפש מוטיבים חוזרים, דימויים ואמצעי מבע קולנועיים. לאחר הצפייה יתארו התלמידים את הדימויים שהם שמו לב אליהם בסרט (לדוגמה: שמתי לב לנעליו המרופטות; שמתי לב לכך שהכלב הופיע גם בפתיחה וגם בסיום...).

נעשה סבב שיתוף: כל אחד ישתף במשהו אחד שהוא שם לב אליו.

למורה: נשים לב כי בסרט קיים מוטיב של מסע. המסע של גוני ברחבי הארץ, המסע לחו"ל שהופסק. נשים לב לנעללים ולצעדי השילוש שנהיים לריצה אל עבר המלחמה. הסרט מתחיל ומסתיים בעמק המצלבה. בתחילתו של הסרט גוני משחק עם כלבו, ובסיומו הכלב נשאר לבדו במקום ששיחקו בו יחד.

חלק שלישי - דיון וסיכום (20 דקות)

רעיונות לדיון:

- * התרמיל: מה נשא איתו גוני בתרמילו ביציאה למסעותיו השונים: בטיוליו בארץ, בדרכו לטיול בעולם ובדרכו אל הקרב?
- * בכמה שבילים צועד גוני בסרט?
- * המסע שלא היה: התבוננו בתמונה (נספח ב') מדוע גוני לא נסע בסוף לחו"ל? באילו שבילים הוא לא צעד? מדוע לא צעד בהם?
- * מה תוכלו ללמוד על דמותו מהסרט?
- * נבקש מהתלמידים לכתוב על לקראת מה ולמען מה הם מוכנים לרוץ ועל מה שנמצא בתרמיל שלהם כשהם יוצאים לדרך.

נציג את תשובות התלמידים על הלוח.

רקע למורה:

כנער היה גוני תמיד עסוק במשהו. הוא חיפש מסגרות שיאפשרו לו למצות את הרעיונות שהאמין בהם, את הצורך בבידודות ואת האפשרות להנהיג: הוא היה חניך, מדריך וראש גדוד בשבט מודיעין בצופי ירושלים; בגיל 15 עשה קורס מ"כים בגדנ"ע; הוא שיחק כדורסל; ואף ניגן בחצוצרה בתזמורת ירושלים. קראו עוד על גוני הרניק ועל בחירות היוצרים ב[עמוד הפרויקט](#).

סיכום:

בשיעור זה עסקנו בשאלה מהו הדבר המניע את האדם לצאת לדרך או לשליחות. הכרנו את דמותו של גוני הרניק, שפסע בחייו בדרכים רבות - פיזיות ומטאפוריות - ובחנו מה הוביל אותו לשם.

למורה:

אפשרות להרחבה:

נצפה בסרט "[קן דרור](#)".
מצאו נקודות דמיון בין שתי הדמויות - קן דרור וגוני. מהו ה"קול הקורא" שקן דרור שמע?

נספח א'

קול קרא/חנה סנש

קול קרא, והלכתי,
הלכתי, פי קרא הקול.
הלכתי לבל אפל.
אך על פרשת דרכים
סתמתי אזני בלבן הקר
ובכיתי.
פי אבדתי דבר.

קיסריה, דצמבר, 1942

נספח ב'

